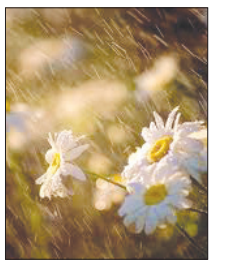

پیش‌بینی بارش باران در نیمه‌شمالی و ارتفاعات البرز

ایلنا- تهران از عصر امروز ابری و در ارتفاعات همراه با رگبار و رعد و برق و وزش باد است/ مناطق جنوب غرب و غرب کشور نیز در چند روز آینده غبارآلود هستند. مدیرکل پیش‌بینی سازمان هواشناسی از پیش‌بینی بارش باران در نیمه‌شمالی و شرق کشور در چند روز آینده خبر داد. در سه روز آینده در شمال غرب، دامنه‌های البرز، شمال شرق و به صورت پراکنده در شرق و ارتفاعات جنوب شرق رگبار و رعد و برق و وزش باد پیش‌بینی می‌کنیم. مناطق جنوب غرب و غرب کشور نیز در چند روز آینده غبارآلود هستند.

رئیس اداره ایدز وزارت بهداشت خبر داد

خطر آغاز موج سوم بیماری ایدز در کشور

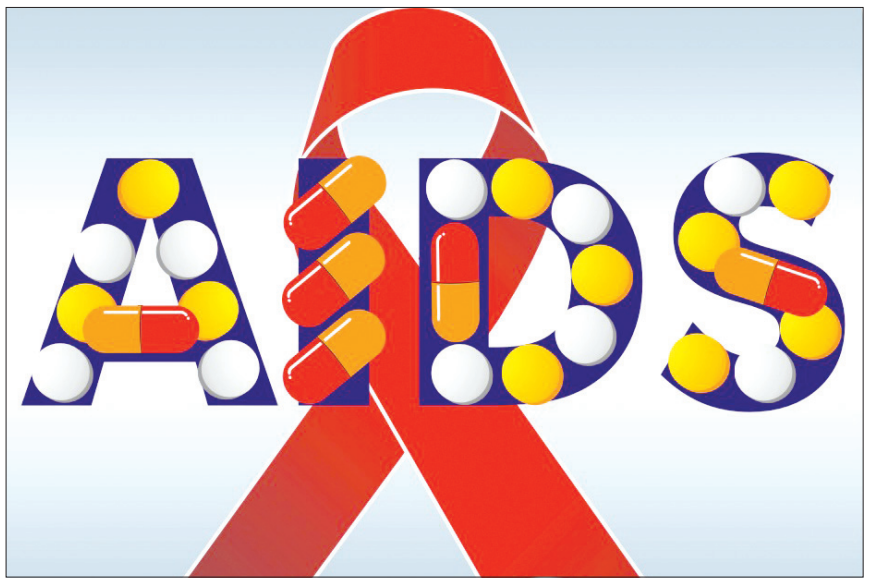

| ادامه از صفحه اول |

منظور از داروهای روانگردانی که دارای چنین اثری هستند داروهای مخدر جدید هستند که با عنوان مواد مخدر صنعتی نامیده می‌شوند. برخی افراد به اشتباه داروهای اعصاب را که دکتر تجویز می‌کند نیز در زمره داروهای روانگردان می‌دانند در حالی که منظور ما از این نوع اثرگذاری تنها مواد مخدر جدید است نه داروهایی که برای تسکین اعصاب استفاده می‌شود.

بیماری ایدز ناشی از اختلالات اجتماعی است

امیرحسین قاضی‌زاده عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس در رابطه با موج تازه بیماری ایدز در کشوربه «ملت ما» می‌گوید: اگر بیماری ایدز در کشور در حال افزایش است به دلیل وجود اختلالات اجتماعی است که در نتیجه وجود ارتباطات نادرست افراد جامعه به وجود آمده است. او معتقد است: بیماری ایدز پیش از آن‌که یک بیماری پزشکی باشد یک بیماری اجتماعی است و برای کنترل و درمان آن بیش‌تر از هر موضوعی باید بر گزینه‌های اجتماعی موثر بر افزایش آن متمرکز شد این نماینده مجلس معتقد است: انتقال این بیماری از راه خون تقریبا در تمام دنیا کنترل شده است و به میزان صفر رسیده است اما افزایش آن ناشی از خطای افراد جامعه است. قاضی‌زاده در ارتباط با نقش داروهای روانگردان در افزایش ایدز می‌افزاید: استفاده از قرص‌های روانگردان موجب می‌شود تا فرد به‌شدت دچار توهمات شود و اختیارش از دست برود و ممکن است هر عمل ناشایستی را انجام دهد. طبیعتا هرگونه خلافی ممکن است از این فرد سر بزند و به دنبال آن در ناقلین این بیماری اثرات سویی به همراه خواهد داشت. قاضی‌زاده با بیان این‌که مجلس برنامه‌هایی برای جلوگیری از افزایش این بیماری و معضل اجتماعی دارد ادامه می‌دهد: مجمع تشخیص مصلحت نظام سال گذشته در رابطه با برخورد با قرص‌های روانگردان قانونی تصویب کرد که این قانون در مراحل انجام است و قرار است به اجرا درآید.

سهم زنان از ایدز رو به افزایش است

رئیس اداره ایدز وزارت بهداشت در زمینه وضع ابتلای زنان و کودکان معتقد است در سال‌های اخیر با توجه به این‌که تعداد موارد ابتلا به بیماری HIV روند کاهشی را نشان می‌دهند با این حال سهم زنان در ابتلا به بیماری رو به افزایش است و زنان به عنوان یک گروه در معرض خطر بایستی مورد توجه ویژه قرار گیرند. او می‌افزاید: بررسی روند کودکان مبتلا متولد شده از مادران مبتلا به بیماری HIV نشان می‌دهد که تعداد موارد، از حدود ۱۴ مورد ابتلا به ۳۸ مورد در سال ۸۹ رسیده است. صداقت می‌افزاید: براساس تخمین‌های علمی انجام شده پیش بینی می‌شود که در سال ۲۰۱۱ حدود ۹۳هزار نفر مبتلا به ایدز در کشور داشته باشیم که با توجه به آمار بیش از ۲۰ هزار نفر شناسایی شده در کشور، تخمین زده می‌شود حدود ۷۰ هزار نفر در کشور به این بیماری مبتلا شده‌اند که هیچ‌گونه خدمات تشخیصی، درمانی و مراقبتی را دریافت نمی‌کنند. او درباره سومین برنامه استراتژیک کشوری ایدز در کشور نیز می‌گوید: این برنامه پس از تصویب در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیئت دولت رسیده است. صداقت تصریح می‌کند: این برنامه بر الگوی جدید انتقال HIV/ایدز مانند انتقال از طریق ارتباطات جنسی به‌ویژه ارتباطات جنسی در سوء مصرف‌کنندگان مواد روانگردان، توجه ویژه به زنان آسیب پذیر و جوانان و نوجوانان، توجه به تغییر الگوی انتقال بیماری تاکید ویژه دارد و همچنین در این برنامه همچنان بر لزوم توجه به برنامه‌های کاهش آسیب و ادامه این برنامه‌ها در مصرف‌کنندگان تزریقی مواد مخدر تاکید شده است. او می‌افزاید: آمارهای جمع‌آوری شده از دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور نشان می‌دهد که تعداد موارد جدید ابتلا به HIV رو به کاهش است ولی سهم انتقال جنسی در موارد جدید بروز بیماری در حال افزایش است به گونه‌ای که در سال ۸۹، ۳۲۹ مورد ثبت شده ابتلا به HIV از طریق ارتباط جنسی محافظت نشده در کشور داشته‌ایم، که این امر نشان‌دهنده خطر آغاز موج سوم بیماری ایدز در کشور است. بنابراین توجه به الگوی انتقال از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

> **ملت ما**
>
> **قاضی‌زاده با بیان این‌که مجلس برنامه‌هایی برای جلوگیری از افزایش این بیماری و معضل اجتماعی دارد ادامه می‌دهد: مجمع تشخیص مصلحت نظام سال گذشته در رابطه با برخورد با قرص‌های روانگردان قانونی تصویب کرد که این قانون در مراحل انجام است و قرار است به اجرا درآید**

| اخبار کوتاه |

پول سلامت کشور هزینه راهسازی می‌شود

مهر - متاسفانه پول بخش سلامت هزینه راهسازی می‌شود و این موضوع که سرمایه‌گذاری در بخش سلامت هزینه نیست، خیلی مهم است. متاسفانه تصمیم‌گیران فکر می‌کنند که پولی در بخش بهداشت و درمان خرج می‌شود، هزینه است. در حالی که با سرمایه‌گذاری در این بخش، از بروز هزینه‌های سنگین ناشی از درمان بیماری‌ها پیشگیری کرده‌ایم. رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران با اشاره به کمبود بودجه وزارت بهداشت، اظهارداشت: این مسئله باعث شده تا پول بخش سلامت را برای راهسازی هزینه کنیم.

آغاز نصب دوربین در ۱۰۱ ورودی زوج و فرد

ایسنا- رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ با اشاره به آغاز عملیات نصب دوربین‌های کنترلی محدوده زوج و فرد گفت: محدوده زوج و فرد گسترش نمی‌یابد. سردار حسین رحیمی، با اشاره به این‌که مکانیزه کردن محدوده طرح ترافیک پایتخت طرحی موفقیت‌آمیز در جهت کاهش حضوری پلیس در معابر شهری بود افزود: بر اساس مصوبه سال گذشته شورای عالی ترافیک کشور، شهرداری تهران موظف شد نسبت به نصب دوربین‌های کنترلی در مبادی ورودی محدوده زوج و فرد اقدام کند. او با اشاره به وجود ۱۰۱ ورودی به محدوده طرح زوج و فرد در تهران به ایسنا گفت: بر این اساس ماموران پلیس در طول زمان اجرای طرح زوج و فرد یعنی از ساعت ۶:۳۰ تا ۱۹ در این مبادی مستقر می‌شوند که قطعا به‌کارگیری دوربین‌های کنترلی می‌تواند نقش موثری در کاهش حضور فیزیکی پلیس داشته باشد.

ببر ماده باغ‌وحش تهران مادام‌العمر در قرنطینه می‌ماند

ایسنا - موضع رسمی سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان دامپزشکی این است که ببر ماده مذکور مشکوک به بیماری مشمشه است و قطعا باید مادام العمر در شرایط قرنطینه باقی بماند. معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به این‌که معدوم کردن این ببر نیز در دستور کار قرار دارد گفت: در عین حال وزارت بهداشت و سازمان دامپزشکی نیز در حال توافقی هستند که از این ببر به عنوان موجود آزمایشگاهی درباره تحقیقات درباره بیماری مشمشه استفاده کنند که بر این اساس اگر این توافق صورت گیرد موضوع معدوم کردن ببر باغ وحش تهران منتفی است اما قطعا ببرماده باغ وحش تهران به میانکاله منتقل نمی‌شود.

حضور ۶۰۰ استاد و دانشجو در چهارمین همایش بین‌المللی عفاف و حجاب

ایرنا- ۶۰۰ نفر از استادان و دانشجویان در چهارمین همایش بین‌المللی فرهنگ‌سازان عفاف و حجاب که از ۲۱ تا ۲۳ اردیبهشت ماه جاری در تهران برگزار می‌شود، حضور خواهند داشت. دبیرکل بنیاد عفاف و حجاب گفت: حدود ۶۰ دانشگاه برای حضور در چهارمین همایش بین‌المللی عفاف و حجاب اعلام آمادگی کرده‌اند. او «نقش عفاف و حجاب در بیداری اسلامی» را مهم‌ترین رویکرد چهارمین همایش بین‌المللی فرهنگ‌سازان عفاف و حجاب عنوان کرد و گفت: مجمع جهانی اهل بیت(ع)، سازمان بهزیستی، جمعیت هلال احمر، سازمان بسیج مستضعفین و وزارت کشور از جمله نهادهای دست اندرکار در برگزاری این همایش هستند. اختری با بیان این‌که بنیاد عفاف و حجاب یک نهاد مستقل است، اظهار داشت: این بنیاد به عنوان متولی اصلی برگزاری این همایش محسوب می‌شود و از همکاری سایر دستگاه‌ها برای توسعه همه‌جانبه این همایش بهره مند شده است.

مردودی ۲۰۰ هزار دانش‌آموز اول دبیرستانی در هر سال

ایسنا- وزیر آموزش و پرورش گفت: در هر سال ۲۰۰ هزار دانش‌آموز اول دبیرستانی مردودی داریم. حمیدرضا حاجی‌بابایی وزیر آموزش و پرورش با اشاره به نشست مسئولان آموزشی و فرهنگی با مقام معظم رهبری اظهار داشت: تاکید رهبر معظم انقلاب بر تحول بنیادین آموزش و پرورش و تقدیر ایشان از برنامه‌های در دست اجرا این وزارتخانه، مسئولیت خطیر آموزش و پرورش را دوچندان کرد. در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش محوریت با معلم است تا با این کار دانش‌آموز سالاری را با معلم‌سالاری تغییر دهیم و جایگاه و منزلت معلم را به درستی تبیین کنیم.

پیگیری حذف روز جهانی معلولان توسط بهزیستی

مهر- برای پیگیری این موضوع از سوی رئیس سازمان بهزیستی نامه‌ای به موسسه ژئوفیزیک ارسال می‌شود. مدیرکل دفتر توانمندسازی معلولان سازمان بهزیستی با اشاره به این‌که حذف روز جهانی معلولان از تقویم ملی ایران بدون هماهنگی و حتی اطلاع به بهزیستی انجام شده، گفت: درباره حذف روز جهانی معلولان از تقویم ملی ایران، هیچ فرد یا نهادی با سازمان بهزیستی مشورت یا هماهنگی انجام نداده است و این موضوع ربطی به سازمان ندارد به‌طوریکه ما نیز به تازگی متوجه حذف روز جهانی معلولان شده‌ایم. دکتر کیوان دواتگران تاکید کرد: همچنین در این نامه عنوان شده است که برخی مناسبتها مانند روز جهانی معلولان مناسبتی ملی است که باعث اعتلای وضع معلولان در جامعه و در راستای فرهنگ‌سازی درباره آنان می‌شود به همین دلیل حذف این روز موجب تضعیف روحیه معلولان خواهد شد.

استرس یکی از مهم‌ترین عوامل بروز آفت‌های دهانی

«ملت ما»- نتایج مطالعات حاکی از آن است که آفت‌های دهانی در دانشجویان در دوره امتحانات براثر استرس افزایش می‌یابد. قائم مقام رئیس کنگره ۵۲ انجمن دندانپزشکی ایران با بیان این‌که در زنان در دوره عادت‌های ماهیانه به علت تغییرات هورمونی آفت دهان بیش‌تر دیده می‌شود افزود هنوز علت دقیق این عارضه مشخص نیست. دکتر مهناز صاحب جمعی آفت را ضایعه دردناک دهانی به صورت منفرد یا متعدد دانست و گفت آفت نوعی بیماری خود ایمنی ناشی از اختلال سیستم ایمنی به حساب می‌آید. قائم مقام رئیس کنگره ۵۲ انجمن دندانپزشکی ایران با اشاره به وجود ضایعات آفتی در دهان و دستگاه ژنیتال ادامه داد: چندین فاکتور در بروز آفت موثر است که از آن جمله می‌توان به ارث، حساسیت به برخی موادغذایی، ضربه به محیط دهان، استرس، کمبود برخی از مواد در خون نظیر ویتامین‌های گروه B به‌ویژه B۱۲ و اسید فولیک و آهن اشاره کرد.

| گزارش ویژه |

برند دانشگاهی «پرنیان» به بازار می‌آید

قرار است دانشگاه‌های معتبر کشور برای متحدالشکل کردن لباس دانشجویان دست به دست هم دهند تا هویت اسلامی و ایرانی دانشجویان حفظ شود. در همین راستا معاون فرهنگی دانشگاه الزهرا خبر از ایجاد برند دانشگاهی «پرنیان» برای تولید لباس داده و گفته که پرنیان یک برند کشوری و دانشگاهی است و علاوه بر دانشگاه الزهرا، دانشگاه تهران نیز در تولید آن همکاری دارد. در ادامه تلاش مسئولان برای حفظ هویت دینی و اسلامی دانشجویان قرار است، برند دانشگاهی «پرنیان» به بازار بیاید.

به گزارش قانون، قرار است دانشگاه‌های معتبر کشور برای متحدالشکل کردن لباس دانشجویان دست به دست هم دهند تا هویت اسلامی و ایرانی دانشجویان حفظ شود. در همین راستا معاون فرهنگی دانشگاه الزهرا خبر از ایجاد برند دانشگاهی «پرنیان» برای تولید لباس داده و گفته که پرنیان یک برند کشوری و دانشگاهی است و علاوه بر دانشگاه الزهرا، دانشگاه تهران نیز در تولید آن همکاری دارد.

از طرح پرنیا تا برند پرنیان

سال گذشته یکی از مسئولان وزارت علوم، طرح پرنیا «به معنی پارچه حریر» را به عنوان برند دانشجویی که قرار است در دانشگاه‌ها اجرایی شود، مطرح کرد. این طرح با مخالفت‌هایی مواجه شد و بدون این‌که پاسخی به مخالفان داده شود مسکوت ماند. ظاهرا برند پرنیان در ادامه همان طرح پرنیا است که از قالب طرح درآمده و به برند و در واقع مرحله اجرایی رسیده است.

مخالفان طرح پرنیا که عمدتا دانشجویان هستند براین باورند که مسئولان قصد دارند این طرح را بدون نظرخواهی از دانشجویان و مشارکت آنها در تصمیم‌سازی اجرا کنند. در عین حال آنها معتقد بودند که سابقه اجرای طرح‌های اینچنینی نشان داده که مسئولان به سلیقه خاص و تنگ‌نظرانه‌ای درباره پوشش معتقدند و با سلیقه بیش‌تر دانشجویان مخالف هستند. در حال حاضر آنچه به عنوان فرم رسمی پوشش در دانشگاه‌ها دیده می‌شود چادر، مانتو و مقنعه است، اما این پوشش از لحاظ مدل و رنگ یکسان نیست و همین تنوع مطلبی چندان با مذاق مسئولان سازگار نیست.

طرحی که موافقان زیادی دارد

برای نخستین بار در سال ۸۷ بود که فرهاد رهبر رئیس دانشگاه تهران گفت قصد دارد که لباس متحدالشکل را به تن دانشجویان بپوشاند. قبل از آن برخی مسئولان و گروه‌های مذهبی بارها از پوشش دانشجویان ایراد گرفته بودند و خواهان ایجاد پوششی با مبنای هویت ایرانی و اسلامی برای دانشجویان شده بودند. پس از اظهارات رهبر بود که هر از چندگاهی نام یک طرح برای متحدالشکل کردن پوشش دانشجویان مطرح شد. با وجود این مسئولان وزارت علوم مواضع متناقضی درباره این طرح‌ها داشته‌اند، برخی تکذیب می‌کنند و برخی تایید. این طرح‌ها اگر هم تکذیب نشده‌اند، مسکوت مانده‌اند. اگرچه بارها مسئولان وزارت علوم طرح یکسان‌سازی لباس دانشجویی را تکذیب کرده‌اند، اما زمزمه این کار بیش‌تر در سال گذشته بیان شده است، تا جایی که وزارت کشور به عنوان حامی تمام برنامه‌های ترویج عفاف و حجاب بر اساس مسئولیتش بخش‌هایی از این برنامه را برعهده گرفته است. مسئولان امر بارها از پوشش دانشجویان ایراد گرفته‌اند و بر پوششی بر مبنای هویت ایرانی و اسلامی تاکید کرده‌اند. سال قبل ۲۳۰ نفر از نمایندگان مجلس در بیانیه‌ای از وزارت علوم از اقدام در اسلامی شدن پوشش دانشگاه‌ها تشکر کردند. برخی نمایندگان مجلس هم با این طرح مخالف و معتقد بودند اجرای این طرح و امثال آن فضای دانشگاهی و آکادمیک را به فضای پادگان شبیه می‌کند.

به هر حال مدتی است، زمزمه طرح یکسان‌سازی لباس دانشجویان به گوش می‌رسد و برند دانشگاهی آن هم به مرحله اجرایی رسیده است. بنابراین باید در انتظار سال تحصیلی جدیدی باشیم که دانشجویان با چه رنگ و بویی دانشگاه را آغاز می‌کنند؟

| گزارش کوتاه |

کشف نقش برجسته مردی با پاهای ماهی شکل

نقش برجسته‌ای از مردی خوابیده با پاهایی به شکل ماهی، چندی پیش توسط یکی از باستانشناسان کشف شد اما با وجود ارسال پرونده ثبتی آن به سازمان میراث فرهنگی هنوز این اثر تاریخی متعلق به دوره الیماییان یا اشکانیان ثبت ملی نشده است. نقش برجسته برد ماهی، چندی پیش توسط ایوب سلطانی یکی از باستانشناسان استان خوزستان کشف و پرونده تکمیلی آن برای ثبت در فهرست میراث ملی تهیه شد اما هنوز هیچ اقدامی برای بررسی و ثبت ملی آن انجام نشده است. این نقش برجسته با ابعاد دو در یک و نیم متر از سنگ‌های رسوبی تشکیل شده است که در کنار زمین‌های کشاورزی یکی از مناطق تاریخی استان خوزستان رها شده و نقش مردی را نشان می‌دهد که خوابیده و پاهایی به شکل ماهی دارد. از آنجا که این نقش شبیه به نقش برجسته‌های تنگ سروک، سوز تینا و چوزه است احتمال می‌رود با تطبیق این اثر با آنها، متعلق به دوره الیماییان که همزمان با دوره اشکانیان بوده، باشد.

دبیر انجمن دوستداران میراث فرهنگی تاریانا خوزستان با اعلام این مطلب به مهر گفت: کشف این نقش برجسته نشان می‌دهد که به احتمال زیاد در اطراف آن نیز آثار تاریخی دیگری وجود دارد؛ بنابراین کاوش این منطقه بسیار ضروری به نظر می‌رسد.

مجتبی گهستونی بیان کرد: قرارگیری این منطقه در کنار زمین‌های کشاورزی باعث می‌شود تا شخم زدن و آبیاری زمین‌های زراعی، باعث تخریب میراث مدفون در خاک شود.

او با بیان این‌که به تازگی حفاری‌های غیرمجازی در اطراف این منطقه دیده شده است گفت: با وجود این‌که برد ماهی از مقاومت بسیار مناسبی برخوردار است و تاکنون سالم مانده اما هیچ حفاظتی از آن نمی‌شود و هر لحظه احتمال سرقت یا تخریب آن وجود دارد. این فعال میراث فرهنگی گفت: اطلاعات تاریخی موجود درباره دوره الیماییان بسیار کم است اما بررسی و کاوش روی این نقش برجسته می‌تواند به کامل کردن این اطلاعات کمک کند.

| گزارش خبری |

معاون محیط زیست طبیعی سازمان حفاظت از محیط زیست

هرگونه سوءرفتار با طبیعت، چشم‌اندازهای توسعه را تیره‌تر می‌کند

«ملت ما»- هرگونه سوء رفتار با طبیعت که به بهانه کاهش هزینه‌های مالی و اقتصادی انجام شده، رفته، رفته به شکل‌گیری هزینه‌های جدی‌تری در عرصه‌های مختلف تبدیل و چشم‌اندازهای طراحی شده را حتی برای توسعه تیره‌تر کرده است. معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست ضمن بیان مطلب فوق در مراسم افتتاحیه «کنفرانس بین‌المللی تنوع زیستی در منطقه زاگرس - ایران» در سازمان حفاظت محیط زیست افزود: برای این کار باید مفاهیم توسعه را بر مبنای محدودیت‌های بوم شناختی کشور و تنگناهای محیط زیستی از یک سو و تعهدات و الزامات پذیرفته شده بین‌المللی از سوی دیگر بازتعریف کرد. دکتر اصغر محمدی‌فاضل اظهار داشت: همچنین لازم است که مجموعه‌ای از مطالعات و برنامه‌های اجرایی پایلوت را برای بومی‌سازی تجربیات موفق جهانی در این رابطه عملیاتی کرد تا از این طریق نقاط ضعف و قوت تغییرات مورد انتظار از رویکردهای سنتی به نوین شناسایی شود. همچنین بایستی گام‌های موثری را برای ترویج فرهنگ و نهادینه‌سازی مفاهیم جدیدی توسعه سازگار با محیط زیست در کشور طراحی و به اجرا درآورد. معاون محیط زیست طبیعی سازمان حفاظت محیط زیست گفت: نباید فراموش کرد که هرگونه سوء رفتار با طبیعت که به بهانه کاهش هزینه‌های مالی و اقتصادی انجام شده، رفته رفته به شکل‌گیری هزینه‌های جدی‌تری در عرصه‌های مختلف تبدیل و چشم‌اندازهای طراحی شده را حتی برای توسعه تیره‌تر کرده است. تخریب زیستگاه‌ها، حذف گونه‌های گیاهی حساس و با اهمیت، برداشت بی‌رویه از منابع پایه و سایر بی‌توجهی‌های مرسوم در تعامل با طبیعت تهدیدهایی هستند که باید برای آنها چاره‌اندیشی کرد. کافی است به مشکلات پیش آمده در اثر این بی‌توجهی‌ها دقت کنیم و ببینیم اگر طور دیگر رفتار کرده بودیم اکنون تا چه اندازه مشکلات کمتری داشتیم. محمدی فاضل افزود: ما نمی‌گوییم که توسعه و ضرورت‌های آن از نگاه ما مطرح نیست و باید به بهانه محیط زیست از آن صرفنظر کرد، جامعه جوان نیاز به ایجاد فرصت‌های شغلی جدید، تامین امکانات زیربنایی در امر آموزش، بهداشت، زیرساخت‌هایی مانند سد، راه، فرودگاه و دیگر زیرساخت‌ها دارد ولی تجربه جهانی نشان می‌دهد که با تدبیر امور و اعمال مدیریت‌های کارآمدتر می‌توان توسعه و محیط زیست را هم میسرتر ساخت.

◆ یادداشت ◆

قامت خمیده خانواده زیر سهمگین‌ترین فشارها

| سعید معیدفر* |

با نگاهی به سایت‌های خبری و روزنامه‌ها اخبار دردناکی به چشم می‌خورد که حکایت از خشونت‌های خانگی دارد. مردی که به فجیع‌ترین وضع فرزند خردسالش را کشته، پسری که اعضای خانواده‌اش را به طرز دلخراشی به قتل رسانده و مادری که فرزند خود را تا سرحد مرگ کتک زده و آزار داده، تنها نمونه‌هایی از این‌گونه اخبار هستند که روح و روان هر خواننده‌ای را جریحه‌دار می‌کنند.

آنچه مشاهده می‌شود این است که بخش عمده‌ای از حوادث بر خشونت‌هایی که در خانواده اتفاق می‌افتد متمرکز شده است؛ یعنی جایی که به عنوان یک محل امن تعریف شده و باید افراد در آن احساس امنیت و آرامش کنند تبدیل به محلی شده که در آن فجایع دلخراش اتفاق می‌افتد. به‌طوری که حتی بعضی از جامعه شناسان و آسیب شناسان نگران این موضوع هستند که بر اساس آمارها امروز خانه بعضا ناامن‌تر از محیط بیرون شده و خشونت‌های بیش‌تری در آن رویت می‌شود. این در حالی است که حتی بسیاری از حوادث و خشونت‌ها گزارش داده نمی‌شود و در همان محیط خانه پنهان می‌ماند و تنها نمونه‌های بسیار حاد رسانه‌ای می‌شود.

اما این سوال پیش می‌آید که چرا این محل امن به یک نهاد ناامن و پرتنش تبدیل شده است؟

به لحاظ جامعه‌شناختی دلایل متعددی در این رابطه وجود دارد. یکی از این دلایل به این برمی‌گردد که سابقا خانواده مجموعه‌ای از افرادی بود که شامل پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها و بزرگان خانواده بود که اعضای فامیل را حمایت می‌کردند و اگر افرادی دچار مشکل می‌شدند بقیه اعضا وظیفه خود می‌دانستند که به کمک اعضای مشکل‌دار بیایند و نگذارند خانواده دچار تنش شود. ولی امروزه با توجه به تحولاتی که ایجاد شده است، خانواده‌ها کوچک شده و محدود به پدر، مادر و یکی دو فرزند شده است ضمن این‌که رفت و آمدهای خانوادگی هم که با قوم و خویش و نزدیکان برقرار می‌شد به دلایل متعدد و مشاغل و گرفتاری‌ها کم شده و اساسا خانواده تنها شده است.

این روند در کشورهای توسعه یافته هم مشاهده می‌شود اما اگرچه آن ارتباط‌های خانوادگی وجود ندارد، امروز در جامعه مدرن نهادهای جدیدی پیدا شده‌اند که این خلأهای ارتباطی را پر می‌کنند. انجمن‌ها، تشکل‌ها و نهادهای غیر دولتی و دولتی به وجود آمده‌اند و به خانواده‌ها برای روبه‌رو شدن با بحران‌های جدید کمک می‌کنند.

این روند در جامعه ایران معکوس است یعنی خانواده حمایت‌های پیشین را از دست داده است، در حالی که نهادهای حمایتی نه‌تنها تقویت نشده‌اند، بلکه شاهدیم که روز به روز دارند ضعیف‌تر هم می‌شوند و خانواده بار بسیار سنگینی را برای تمام مسئولیت‌های جامعه به عهده می‌گیرد.

می‌دانیم که جامعه باید با تاسیس نهادهای اقتصادی به کمک خانواده بیاید. قبلا خانواده یک بنگاه اقتصادی بود ولی الان دیگر نیست. بنابراین در جامعه باید توسعه ایجاد شود و زمینه‌های کار و شغل ایجاد شود تا بتواند به کمک خانواده آمده و خانواده را همراهی کند.

بقای خانواده به مسائل اقتصادی بستگی دارد؛ پدر، مادر و اعضای بالغ خانواده باید بتوانند کار کنند و خانه را اداره کنند. بنابراین عدم کفایت نهادهای اقتصادی جامعه یا سوء مدیریت در اقتصاد جامعه و عدم فعال بودن بخش خصوصی اقتصاد، موجب شده امروز بخشی از افراد در سن کار خانواده بیکار باشند و محل تامین معاش نداشته باشند. خصوصا در سال‌های اخیر با تعطیل شدن بسیاری از بنگاه‌های اقتصادی، ظرفیت‌های اشتغال کاهش پیدا کرده و حتی گاهی سرپرستان خانواده شغل خودشان را از دست داده‌اند چه برسد به جوانانی که می‌خواهند وارد بازار کار شوند.

در کنار این مسائل تورم شدید اقتصادی را شاهد هستیم و می‌بینیم که هر روزه کالاهایی از سبد خرید خانوار حذف می‌شود و غم نان و غم مسکن و... بر دوش اعضای خانواده است که می‌تواند به چنین خشونت‌هایی دامن بزند.

فشار دیگری که بر خانواده‌ها می‌آید به دلیل سوءمدیریت و عدم پذیرش مسئولیت در جامعه و نهادهای دولتی در امر تعلیم و تربیت است. خانواده امروزی بخشی از تربیت را برای کمتر کردن فشار به خانواده، به نهادهای آموزشی و تربیتی سپرده است.

آنها فرزندان خود را به مدارس می‌سپرند اما گاهی شاهدیم به دلیل سوءمدیریتی که در نهادهای آموزشی وجود دارد یا بی‌انگیزگی که در برخی معلمین وجود دارد آموزش صحیحی به دانش‌آموزان صورت نمی‌گیرد و در نتیجه خانواده‌ها در یک رقابت سخت برای آینده شغلی فرزندان باید هزینه‌های سنگینی را بپردازند که فرزندشان به مدرسه بهتر و با امکانات بیش‌تری رفته، درگیر آسیب‌های اجتماعی و دوستان ناباب و محیط‌ها و رفتارهای پرخطر نشود و در نهایت بتواند کار مناسبی پیدا کند.

بنابراین هزینه این‌گونه مدارس در کنار فشارهای اقتصادی که ذکر شد، خانواده‌ها را درگیر خود می‌کند.

با وجود همه این مشکلات اقتصادی و اجتماعی، نسل جوان و نوجوان امروزی متناسب با تحولات سریع فنی، علمی، اجتماعی و فرهنگی، نیازهای بسیار فراوانی به آگاهی و اطلاعات پیدا کرده و دگرگونی جدی‌ای در ارزش‌ها و رفتارهایشان پدیدار شده است. آنان سوالات فراوانی دارند که نه پدر و مادر قادرند به آنها پاسخ گویند و نه در جامعه کسانی در اندیشه فهم کردن تحولات فکری و رفتاری جوانان است.

حتی بعضا در جامعه، نهادهای تربیتی به جای درک شرایط نوجوانان و جوانان در پی تکذیب یا تادیب آنان بر آمده‌اند. با این وصف، نسل نو امروز درگیر نوعی بحران هویتی و سرگشتگی و بی‌هدفی نسبت به آینده است و این مسائل به‌شدت خانواده‌ها را نگران کرده و بعضا درگیری‌های نسلی میان آنان را دامن زده است. پدر و مادر درگیر معیشت فرزندان فرصت درک شرایط فرزندان را ندارند و نهادها و افرادی هم نداریم که با درکی واقع‌بینانه، علمی و صحیح به مشکلات این نسل توجه نماید و بحران میان نسلی را پاسخ گوید.

بنابراین پدر و مادری را در نظر بگیریم که تمام همت خود را شبانه‌روز وقف فرزندان کرده‌اند و در پاسخ قدردانی از سوی فرزندان، از طرف عزیزان خود متهم به بی‌کفایتی شوند و ارزش‌ها و عقاید و آرمانهای آنان به چالش نسل نو کشیده شود.

از این نیز بگذریم بعضا همه این مشکلات اقتصادی و روحی میان اعضای خانواده، بعضا تضادهایی میان پدر و مادر بر سر زندگی، فرزندان و مشکلات انباشته پیش‌رو رخ می‌دهد که خانواده را در سراشیب فروپاشی قرار می‌دهد.

در چنین شرایطی وقتی افراد خانواده درگیری‌ها و مشکلاتی با هم پیدا کردند وقتی دیگر ریش سفید و معتمدی نیست که به او مراجعه کنند، چه نهاد عمومی، خصوصی یا دولتی وجود دارد که با مراجعه به آنجا حل اختلاف کنند؟ تنها چیزی که وجود دارد، مراکز مشاوره است که با دید سودجویانه‌ای که در بسیاری موارد به قضیه نگاه می‌شود و هزینه‌های سرسام‌آوری که وجود دارد، بسیاری از خانواده‌ها نمی‌توانند از عهده این هزینه‌ها برآیند و مشکلاتشان به قوت خود باقی مانده یا حتی تشدید می‌شود و نتیجه همه اینها در نهایت چیزی نیست جز آنچه در روزنامه‌ها درباره خشونت، قتل و نزاع، سرقت و مشکلات روحی و روانی می‌خوانیم. همه اینها جز فرار جوانان از قبول تعهد در قبال خانواده و تلاش برای ازدواج و تشکیل خانواده را چیزی در بر ندارد.

قبول تعهد برای تشکیل خانواده یعنی رفتن زیر بار تمام مسئولیت‌هایی که نهادهای خصوصی، عمومی و دولتی از سر بدر کرده‌اند و اینچنین تعهدی شاید عاقلانه نباشد، زیرا یا انتهایش به طلاق و فروپاشی خانواده و یک تجربه شکست خورده منتهی می‌شود یا انواع بیماری‌های روحی و روانی و جنگ اعصاب.

*عضو هیئت علمی گروه جامعه‌شناسی دانشگاه تهران